Felcsuti Péter

Forró krumplik

VISSZHANG - LXVI. évfolyam, 24. szám, 2022. június 17.

Bokros Lajosnak tökéletesen igaza van, amikor az ellenzék viszonyát a rezsicsökkentéshez a „forró krumpli” metaforával érzékelteti (*A jelentéktelenné silányított országg, ÉS,* 2022/23., június 10.). Felesleges Bokros érveit megismételnem, szerintem is vitán felül áll, hogy adott egy sok szempontból kártékony és egyébként társadalmilag igazságtalan kormányzati intézkedés, amellyel szemben az ellenzék az elmúlt tíz évben nem tudott, nem akart egyértelmű elvi álláspontot megfogalmazni. A mulasztás nem egyszerűen gyakorlati, ha úgy tetszik, hasznossági kérdés, bár Bokrosnak abban is igaza van, hogy ez a langyos álláspont semmilyen politikai hasznot nem hajtott az ellenzék számára. Ennél szerintem fontosabb, hogy az ellenzéki pártok opportunizmusukkal tevőlegesen hozzájárulnak ahhoz, hogy a magyar történelemben egyáltalán nem egyedülálló módon egy újabb hazugság hosszú időre megkérdőjelezhetetlen igazságként rögzüljön a választók nagy többségének a fejében (lásd még „hamis tudat”).

És a helyzet ennél sokkal rosszabb; korántsem a rezsicsökkentés az egyetlen téma, amely az elmúlt tizenkét évben pártpreferenciákon átívelve a hazai diskurzusban pozitív fogalommá vált. Tudott dolog, hogy az Orbán-rezsim kifejezetten keresi azokat a toposzokat, amelyek tekintetében a maga álláspontját masszív és hazug propagandával megtámogatva megkérdőjelezhetetlenné, „ikonikussá” teheti. Ez a stratégiája egyébként semennyire nem különbözik a jelenben és a múltban megismert autoriter rezsimekétől. Csak felsorolásként: a szolidaritás és az együttérzés teljes hiánya a bevándorlás/migráció területén, a tehetősebbeket szolgáló egykulcsos jövedelemadó a családi adókedvezménnyel kiegészülve, a szegényeket büntető „munkaalapú társadalom”, sérelmi politizálás, l. Brüsszel és Soros, legújabban pedig a viszony az Ukrajnában dúló háborúhoz („megvédjük a magyarok békéjét és biztonságát!”) vagy éppen az extraadókkal sújtott ágazatok kiválasztása („négy láb jó, két láb rossz”). Ezek mindegyike vonatkozásában a rezsim a magyar társadalom legrosszabb ösztöneire, önzésére és félelmeire apellálva képes arra, hogy egyedüli helyesként és igazságosként fogadtassa el a maga torz és retrográd értékrendjét. Sikerében közrejátszik a tény, hogy az ellenzék megalkuvásból vagy felkészületlenségből – Bokros szerint az utóbbiról, szerintem inkább az előbbiről lehet szó – több mint egy évtizede asszisztál ehhez.